

**Update uitvoering Deal Nul op de Meter / Brabantse Stroomversnelling
t.b.v. stuurgroep d.d. 3 maart 2016****Door: Petra Hofman & Peter Linders**

Hieronder geven wij per doelgroep een korte stand van zaken, de behoefte die wij bij deze partijen hebben opgehaald en aandachtspunten / aanbevelingen voor de aanpak. De focus ligt op de woningcorporaties, aanbieders, toeleverende industrie, gemeenten en provincie omdat deze momenteel de kern vormen van de Brabantse Deal. Supporters en andere betrokkenen zoals energie coöperaties, onderwijs- en onderzoeksinstellingen en banken zijn vooralsnog buiten beschouwing gelaten.

De afgelopen periode is de aandacht enerzijds uitgegaan naar het maken van afspraken over organisatie en financiering (o.a. gesprekken met individuele partijen en de bijeenkomst op 21 januari) en anderzijds naar de strategische en operationele ondersteuning van de verschillende partijen (bv. ondersteuning bij sessies van woningcorporaties met verschillende aanbieders, EPV workshop en overleg over hoogbouwopgave).

1. Woningcorporaties**Stand van zaken:**

- 11 woningcorporaties in deal
- 2 Stroomversnelling Huur, 9 toegezegd lidmaatschap 1 jaar (stuurgroep en deelname anderen belangrijk (mondeling toelichten).
- Totaal bijdrage woningcorporaties in 2016: €106.875
- Corporaties hebben allen complex geselecteerd, bezig met voorbereidingen en matching (mondeling toelichten).
- Participatie is zeer verschillend: sommigen gaan naar bijeenkomsten, sommigen willen het intern oplossen, sommigen pakken door en bij anderen duurt elke stap lang
- Organisatorisch: elke corporatie Linking Pin, afvaardiging in stuurgroep

Behoefte:

- kennisdelen, samen optrekken, niet iedereen wiel op nieuw uitvinden
- aan de slag & vlot trekken issues (bv. matching, in eigen organisatie, hoe pak je iets aan...)
- informatievragen beantwoorden (bv. EPV, welke partijen NOM Keur, stand van zaken SV, ...)
- support / samenwerking met o.a. gemeente bij complexere vraagstukken (bv. hoogbouw Casade, beneden/bovenwoningen)
- aantal ontwikkelvraagstukken neergezet (bv. Eindhoven / Woonbedrijf)
- focus op eerste projecten, ervaren, daarna pas volgende stap.
- Kennis updates tijdens ontwikkeling strategisch vastgoed in relatie NOM.
- Kennis support bij ontwikkelen uitvragen en opstellen selectiecriteria.

Aandachtspunten / aanbevelingen:

- Niet alle bestuurders zijn voldoende betrokken/op de hoogte. Belangrijk om aandacht te hebben voor communicatie met bestuurders. Dat loopt via linking pins, maar kan ook via directe kanalen door bv. te agenderen in bestuurlijke gremia zoals Lente Samenwerking. Stuurgroep en/of ondersteuningsteam heeft daar rol in.
- De stap van eerste projecten naar next step in innovatieproces zal waarschijnlijk pas na dit jaar plaatsvinden. Belangrijk om hierop voor te sorteren (volgende fase dealmaking).
- Eerste 1.000 woningen en daar juiste partijen bij vinden is behoorlijke opgave. Niet onderschatten.

- Het is in onze ogen verstandig om te werken naar 15 á 20 deelnemende woningcorporaties. Geeft minder kwetsbaarheid en ook een verbreding die voor aanbieders belangrijk is.
- De nieuwe ontwikkelingen nu op kleine schaal oppakken, bv. Eindhoven & Woonbedrijf TNS, dit kan bij succes opschalen naar andere plekken.

2. Aanbieders en toeleverende industrie

Stand van zaken

- 48 partijen in deal: 34 aanbieders en 14 toeleverende industrie
- 25 Aanbieders en 9 toeleveranciers in principe lid van landelijke Stroomversnelling. Sommige bouwers hebben een nationaal speelveld en ca. 13 een regionale.
- 13 aanbieders nemen deel in matching t.b.v. corporaties en worden langs meetlat NOM Keur gelegd.
 - o BJW, Renolution, Built4U, BAM, Dura Vermeer, VolkerWessels, Janssen de Jong, Ballast Nedam, Koenders en Van der Maazen,
- 10 aanbieders uit Brabant getoetst NOM Keur v1 (totaal landelijk 15). 8 Brabantse concepten hebben v1 goed doorstaan, 2 komen met aanbevelingen in een innovatieroute.
- OPZUID. Vooral gericht op toeleverende industrie. Uniek: verbinding schil & installatie plus next step industrialisatie (en standaarden en NOM keur). Doe lijn gericht op realisatie: 500 woningen, deels overlappend met 1^e 1.000. Opbrengst terug naar deal in termen van pakketten aanbieders. Versnelling, plug & play, van project naar proces--product. Kans ontwikkeling richting particulier? Deelnemers: Kingspan Unidek, Nathan, Zehnder, Alklima, BJW (aanbieder / system integrator) en KUUB.
- Organisatorisch: elke aanbieder Linking Pin, afvaardiging aanbieders en industrie in stuurgroep,. Aandachtspunt is of met deze vertegenwoordiging het collectieve belang goed wordt geborgd.

Behoeftes aanbieders:

- Projecten daadwerkelijk realiseren. Daar hoort bij: in gesprek met corporatie over project en aanpak. Vaak komt dan nog niet los, schiet van ene weerstand in de andere. Hulp nodig bij matchen, vlot trekken bij problemen en hick-ups (bv. Woonveste)
- Toegang tot marktkennis in de zin van woning typologieën. Welke vraag gaat eraan komen?
- Vaste contactpersonen bij gemeenten, zodat niet elke keer opnieuw uitleggen uitgelegd hoeft te worden wat NOM en Stroomversnelling is.
- Creëren van meer schaalgrootte in bv. collectieve uitvragen (op termijn)
- Bewustwording en communicatie: vanuit (Brabantse) Stroomversnelling zaken framen helpt problemen overwinnen, is back-up voor koplopers
- Gezamenlijk ontwikkelen bewonerscommunicatie. Dezelfde taal spreken (Ballast Nedam).

Behoeftes toeleverende industrie:

- Weten waarop ze kunnen innoveren. Industrie wordt niet als vanzelf aangestuurd. Bouwers vullen dan niet zomaar in. Er ontstaat nu een rol system integrator. Dit doorzetten.
- Inhoudelijk meenemen: hoe zit het in elkaar? Waar gaat het over? Wat is het grote perspectief?
- Veilige omgeving om in gesprek te blijven en te ontwikkelen.
- Heldere condities: wat mag wel? Wat mag niet? Wat gaat er gebeuren? Heldere spelregels. Betrouwbaarheid van met name de overheid.
- Het koppelen van monitoring met levering van installatiemodules.
- Standaarden ontwikkelen gericht op opschaling.

Aandachtspunten en aanbevelingen:

- Aanbieders en toeleverende industrie zijn via een afvaardiging vertegenwoordigd in de stuurgroep. Het is voor deze doelgroepen echter niet vanzelfsprekend dat dit ook op die manier werkt. Aandacht voor hebben.

- Voor aanbieders en toeleverende industrie is de verbinding tussen landelijk en provinciaal niveau belangrijk (in sommige gevallen ook op Europees niveau). Hier samenwerken, Stroomversnelling vult dat in.
- Bewust neerzetten van context open innovatie. Delen van ervaringen, kennis, etc. Daarin maakt Brabantse Stroomversnelling een verschil ten opzichte van eerdere initiatieven.
- De meeste Nul op de Meter concepten zijn van een eerste generatie. Die bieden voor woningcorporaties voldoende perspectief, maar voor de particuliere markt nog niet. Verdere industrialisatie en innovatie zijn wenselijk, maar het is nog onzeker wie de spelers zullen zijn die de tweede generatie Nul op de Meter op de markt gaan brengen. Spin offs gevestigde partijen? Start-ups? Je hebt het dan echt over `Redesign`, het opnieuw uitvinden van de renovatie. Dit soort producten hebben een ontwikkeltijd van drie tot vijf jaar. Kan hiervoor in Brabant de juiste context worden gecreëerd? Wie kunnen hier een initiërende rol in vervullen? SPARK? Solliance? Wat zijn financiële randvoorwaarden die de juiste impuls geven? Investeren en daardoor geven van ontwikkeltijd? Verder uitwerken. Zie ter informatie de blog van Jan Willem van de Groep. *Zie de link in de nieuwsbrief*

3. Gemeenten

Stand van zaken:

- 25 gemeenten in deal (24 oorspronkelijk, later Oosterhout erbij)
- Onderzoek PvA door ERAC, initiatief B5 – voorstel basisfinanciering vanuit gemeenten, conform basislidmaatschap Stroomversnelling. *(mondeling toelichten)*
- Aantal gemeenten koploper (Tilburg, Den Bosch, Breda, Etten Leur) hebben reeds activiteiten lopen, in regioverband zijn Hart van Brabant en Noord-Oost / Brabant Woont Slim koplopers wat betreft de aansluiting op NOM, aantal gemeenten in startblokken. Er zijn grote verschillen tussen gemeenten en regio's. Een aantal voorbeelden: *(mondeling toelichten)*
- Organisatorisch: elke gemeente Linking Pin, afvaardiging in stuurgroep.

Behoefte:

- Bundelen krachten, niet allemaal zelf verzamelen van kennis en ervaring
- Meedoen corporaties lijkt belangrijke succesfactor (en dus focus?)
- Maatwerk per gemeente op tempo en concrete activiteiten in eigen gemeente
- Verbinding met regioprogramma's operationeel en bestuurlijk (VNG), per regio eigen dynamiek
- Tegemoetkomen kleine gemeenten

Aandachtspunten en aanbevelingen:

- Niet alle bestuurders zijn voldoende betrokken/op de hoogte. Belangrijk om aandacht te hebben voor communicatie met bestuurders. Dat loopt via linking pins, maar kan ook via directe kanalen door bv. te agenderen in bestuurlijke gremia zoals Brabant Stad en regio overleggen.
- Hoe zorg je voor de juiste mandaat op de juiste plek? Wie zit in de stuurgroep? Heeft die persoon het mandaat?
- We zien dat veel gemeenten intern aan de slag gaan met NOM proof maken van organisatie en processen. We vragen ons af of juiste kennis en synergie wordt gevonden. Mag nog wel meer uitwisseling plaatsvinden.
- Zoeken met name naar mogelijkheden voor de particuliere markt. Verbinding met regio's en een goede "NOM ready" aanpak bieden kansen. Staat nog in kinderschoenen. Ontwikkelingen Rijk, OPZuid kunnen hier kansen op gaan bieden.

4. Provincie Noord Brabant

Stand van zaken:

Uitvoeringsprogramma Energie naar Provinciale Staten ([zie deze link](#))

Behoeft:

- Gezamenlijke basis: “Brabants Clubhuis” eigen nieuwe entiteit, regie houden
- Verbinding tussen regioaanpakken/VNG en Stroomversnelling/NOM
- Innovatie op financiering
- Innovatie tweede generatie NOM (disruptieve innovatie mogelijk maken)
- Loket naar burger/regiololet?
- Monitoring

Aandachtspunten en aanbevelingen:

- In onze ogen legt de Provincie met uitvoeringsprogramma een hoge lat neer, geeft richting. Speelt belangrijke rol in agendasetting en ambitie bewaken. Kan ook belangrijke rol spelen in volgende stappen: verbinden van onderwijs, onderzoek, partijen als BOM en andere (Europese) fondsen. Provincie kan investeren in lange termijn.
- Verankering zowel operationeel als in stuurgroep is onduidelijk. Afstemming met andere dealpartners soms lastig, scope is verschillend. Hoe organiseer je de gewenste betrokkenheid?

5. Prioriteiten Brabants programma**Uitgangspunten:**

- Urgentie. Als je gebruik wil maken van de collectiviteit nu concreet maken, anders drijft de boel uit elkaar
- Aantal zaken starten en parallel ontwikkelen
- Regelen juiste capaciteit
- Hoe ga je mórgen verder?

Brabants programma korte termijn:

- Zorgen voor helder verhaal naar buiten, er is een verantwoordelijkheid door wat het laatste half jaar is ingezet
- Inzetten op tot stand brengen van de eerste 1.000 woningen Nul op de Meter
- Aan de slag met strategievorming & doorkijk 2021 in eerste instantie in/met stuurgroep BDNOM